

HAKA

Eesti Hariduse
Kvaliteediagentuur

Täienduskoolitusasutuse õppekavarühma kvaliteedi hindamine

MTÜ Eriliste Laste Varajase Toetamise Keskus

A-AKADEEMIA

Õppekavarühm: Lastehoid ja teenused noortele

HINDAMISARUANNE

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

„Tööturuteenuste osutamine tagamaks paremaid võimalusi hõives osalemiseks“

Täienduskoolitusasutuse nimi (jur)	MTÜ Eriliste Laste Varajase Toetamise Keskus A-AKADEEMIA
Veebilehe aadress	https://autismikool.ee/
Kontaktisik koolitusasutuses	Siret Sultsing-Lukk
Hindamiskomisjon	<p>Madli Mikli Madli Mikli on omandanud eripedagoog-nõustaja magistrakraadi Tallinna Ülikoolist, samuti on ta läbinud perelepitaja koolituse ning mitmeid pedagoogika valdkonna koolitusi. Madli töötab Tallinna Konstantin Pätsi Vabaõhukoolis eripedagoogi ja tugiteenuste juhina.</p> <p>Tiiu Tammemäe Tiiu Tammemäe on 2009.a lõpetanud Tallinna Ülikooli doktorantuuri ja tal on filosoofiadoktori kraad kasvatusteadustes. Ta on Tallinna Ülikooli haridusteaduste instituudis eripedagoogika lektor: MA eripedagoogika õppekava ja kaasava hariduse õppekava kuraator. Lisaks ülikoolis töötamisele on Tiiu tegev ka International Cluttering Association (Rahvusvaheline Kogelejate Assotsiatsioon), Eesti Haiglaõpetajate Seltsi, Eesti Lugemisühingu ja Eesti Logopeedide Ühingu tegevustes.</p>
Hindamisperiood	märts - detsember 2023
Valimi õppekavad	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lapse probleemne käitumine ja emotsioonid 2. Autistlik laps peres

HINDAMISVALDKONDADE HINNANGUTE KOONDTABEL

Hindamisvaldkonnad	Koondhinnang hindamisvaldkonnale
1. Õppekava ja õppekavaarendus	<i>Nõuded ei ole täidetud</i>
2. Õppimine ja õpetamine	<i>Nõuded ei ole täidetud</i>
3. Koolitajad	<i>Nõuded on põhiosas täidetud</i>
4. Ressursid	<i>Nõuded on täidetud</i>

Sisukord

Sissejuhatus	3
Õppekavarühma Lastehoid ja teenused noortele analüüs hindamisvaldkondade lõikes	5
I ÕPPEKAVA JA ÕPPEKAVAARENDUS	5
II ÕPPIMINE JA ÕPETAMINE	8
III KOOLITAJAD	14
IV RESSURSID	15

Sissejuhatus

Täienduskoolitusasutuse õppekavarühma kvaliteedi hindamine on täienduskoolitusasutuse õppekavade ning nende alusel toimuva õppe ja õppealase arendustegevuse hindamine õppekavarühmas. Hindamist teostab Eesti hariduse Kvaliteediagentuur (edaspidi HAKA). Hinnatakse, kas kvaliteet vastab [täiskasvanute koolituse seaduses](#) (TäKS) ja [täienduskoolituse standardis](#) määratletud täienduskoolituse kvaliteedi nõuetele ning [HAKA juhendis](#) sätestatud kvaliteedikriteeriumitele.

Hindamise eesmärgiks on anda täienduskoolitusasutusele soovitusi õppe kvaliteedi parendamiseks õppekavarühmas ja tunnustada parimat kvaliteeti.

Hinnatavate õppekavade valiku on teinud HAKA asutuse veebilehel olevate koolituspakkumiste seast. Hindamiskomisjoni eesmärk on analüüsida õppe kvaliteeti õppekavarühmas ning anda analüüsi põhjal soovitusid õppe kvaliteedi parendamiseks. Komisjoni töö aluseks on täienduskoolitusasutuse esitatud õppekavarühma eneseanalüüs ja selle lisad, asutuse veebilehel olev teave ning vestlustel kogutud informatsioon.

Õppekavade ja õppe kvaliteeti analüüsitakse **4 hindamisvaldkonna** alla kuuluva **8 kriteeriumi** lõikes. Kriteerium on nõue, mille täitmist hinnatakse. Kriteeriumite all on toodud **suunised**, mis sisaldavad näiteid selle kohta, mida kriteeriumi hindamisel arvesse võetakse.

Hindamisvaldkonnad on:

- õppekavad ja õppekavaarendus,
- õppimine ja õpetamine,
- koolitajad,
- ressursid.

Hindamiskomisjon toob oma aruandes iga hindamisvaldkonna lõikes välja tugevused, parendusvaldkonnad koos soovitustega õppe kvaliteedi parendamiseks ning arenguvõimalused:

- **Tugevustena** on välja toodud head tavad, uuenduslikud lahendused jne, mis on andnud soovitud tulemusi ja seeläbi õppele lisaväärtust. Tugevused on enamat kui nõuetele vastavus.

- **Parendusvaldkonnad ja soovitused** viitavad mittevastavustele või vajakajäämistele hindamiskriteeriumi nõuete täitmisel. Parendusvaldkonnad mõjutavad hindamisotsuse kujunemist.
- **Arenguvõimalused** on komisjoni soovitused arendustegevusteks, mis ei sisalda mittevastavust nõuete täitmisel ning mille arvestamine või mitteamvestamine on koolitusasutuse otsustada. Arenguvõimalused ei mõjuta lõpphinnangu kujunemist.

HAKA täienduskoolituse hindamisnõukogu kaalub hindamiskomisjoni hinnanguid hindamisvaldkondadele ja hindamisaruandes välja toodud tugevusi, parendusvaldkondi ja soovitusi ning võtab vastavalt **HAKA juhendis** sätestatud põhimõtetele vastu ühe järgmistest hindamisotsustest: a) asutus on positiivselt läbinud õppekavarühma kvaliteedihindamise ja talle on antud kvaliteedimärk; b) asutus on positiivselt läbinud õppekavarühma kvaliteedihindamise; c) asutus ei ole positiivselt läbinud õppekavarühma kvaliteedihindamist.

ÜLEVAADE HINDAMISPROTSESSIST

Hindamiskomisjon sai asutuse õppekavarühma eneseanalüüsi koos lisadega 11.04.2023

Tagasiside asutuse eneseanalüüsi aruandele: *Asutus esitas eneseanalüüsi dokumendi HAKA-le tähtaegselt, täiendavaid tõendusmaterjale sellega kaasas ei olnud. Analüüs oli kahjuks väheinformatiivne, selle sisu koosnes väljavõtetest, mis olid tehtud asutuse kvaliteedi tagamise aluste ja õppekorralduse aluste dokumentidest. Enda tegevuse sisulist ja põhjaliku analüüsi (st kirjeldusi, selgitusi, näiteid jms) ehk seda, mida eneseanalüüsis läbi suuniste, toetavate küsimuste ja kontrollküsimuste oodati, eneseanalüüsi dokumendis ei leidunud. Mõlema valimisse kuulunud õppekava osas oli puudu võrdlustabeli B-veeru (B. Millised õppekava osad (nt teema, moodul, iseseisev, praktiline töö vms) toetavad õpiväljundi saavutamist?) sisu. Sellesse oli kõikide õpiväljundite juurde märgitud ainult "Koolituse osa", mis ei andnud komisjonile selgust selle kohta, millise osaga õppet konkreetne õpiväljund seotud on. Ka hindamist kirjeldava C-veeru lahtritesse oli iga õpiväljundi kohta mõlema õppekava juures märgitud sama tekst: "Teema põhjalikuks käsitlemiseks on iga bloki käigus grupi ja/või isiklikud tööd, mille üle arutletakse koos koolitajaga." Tegemist ei ole hindamise kirjeldusega. Ei õppekavast ega ka hilisemast vestlusest asutusega tulnud välja, et kummagi koolituse puhul õpiväljundite saavutatust üldse hinnataks. Seega komisjoni arvates tegelikult õppekavade sisulist analüüsi võrdlustabelis tehtud ei olnud.*

Asutuse esindajatega tehti tavapärasest pikem hindamisvestlus, et saada hinnangu andmiseks vajalikku infot asutuse õppekavarühma õppekavadele ja õppe läbiviimise kohta.

Vestlus asutuse esindajatega toimus 28.04.2023

HAKA saatis esmase hindamisaruande asutusele 11.06.2023

Asutus ei esitanud aruandele omapoolseid kommentaare.

Komisjon esitas lõpliku aruande HAKAle 11.06.2023

Täienduskoolituse hindamisnõukogu otsustas 01.11.2023 aruande komisjonile korrigeerimiseks tagasi saata, viidates vajadusele vaadata üle TäKS-st ja täienduskoolituse standardist tulenevate nõuete täitmist puudutavad hinnangud.

Komisjon saatis täpsustatud hindamisaruande asutusele 07.12.2023

Asutus ei esitanud muudetud aruandele omapoolseid kommentaare.

HAKA esitas lõpliku hindamisaruande asutusele 18.12.2023

TÕENDID

Komisjoni hindamisaruanne põhineb järgmistel tõenditel:

- A-Akadeemia eneseanalüüs
- Õppekava 1 “Lapse probleemne käitumine ja emotsioonid”
- Õppekava 1 “Lapse probleemne käitumine ja emotsioonid” infoleht *(laetud alla asutuse veebilehelt 11.04.2023)*
- Õppekava 2 “Autistlik laps peres” *(laetud alla asutuse veebilehelt 11.04.2023)*
- Õppekava 2 “Autistlik laps peres” koolituse info *(kuvatõmmis asutuse Facebooki profiililt seisuga 11.04.2023)*
- A-Akadeemia 28.04.2023 veebivestluse protokoll
- Kuvatõmmis asutuse veebilehelt jaotise “Koolituskalender” kohta *(laetud alla asutuse veebilehelt seisuga 11.04.2023)*

Õppekavarühma „Lastehoid ja teenused noortele“ analüüs

hindamisvaldkondade lõikes

I ÕPPEKAVA JA ÕPPEKAVAARENDUS

1.1 Õppekavad on ajakohased ja nende arendusprotsess on tõenduspõhine.

Suunised: Asutusel on olemas õppekavade väljatöötamise ja arendamise põhimõtted ja neid rakendatakse praktikas. Õppekava on välja töötatud sihtrühma ja/või tööturu vajadustest lähtuvalt. Kus võimalik, toetatakse valdkondlikele uuringutele (nt OSKA), ja kus asjakohane, lähtutakse valdkondlikest regulatsioonidest (nt määrused, rahvusvahelised standardid) või kutsestandarditest. Asutuses vaadatakse regulaarselt üle õppekavad, selgitatakse välja nende arenguvajadused, kasutades õppijate, koolitajate jt osapoolte (nt tööandjad) tagasisidet, ning uuendatakse õppekavasid, püüeldes parima kvaliteedi poole. Potentsiaalsele õppijale kättesaadav informatsioon veebilehel või muul avalikkusele kättesaadaval meediaplatvormil õppekava kohta on asjakohane.

ANALÜÜS

A-Akadeemia (edaspidi asutus) kodulehel on toodud täiendusõppe korralduse ja koolituse kvaliteedi tagamise alused. Õppekavade arendamist antud dokument ei kajasta.

Asutuse poolt saadetud eneseanalüüsist selgub, et õppekavade väljatöötamisel lähtutakse täiskasvanu koolituse seadusest, täienduskoolituse õppekava koostamise juhendmaterjalist ja täiendkoolituse standardist. Tegemist oli väljavõttega asutuse “Koolituse kvaliteedi tagamise alused” dokumendi peatükist 3 “Õppekavade kvaliteedi tagamise tingimused ja kord”.

Vestluse käigus selgus, et Autismikooli koolitajad on omavahel suhtluses vastavalt vajadusele ja operatiivselt. Enne hooaja algust pannakse koos paika koolituskalender ning lepatakse kokku, kes millal koolitab ning vaadatakse üle, kas on lähtuvalt koolituse toimumise kohast või sihtgrupist (haigla, lasteasutus jne) vaja teha vastavaid muudatusi. Peale igat koolitust on võimalik koolitajatel jagada vajadusel oma kogemusi, muljeid, ettepanekuid ning mõelda parendamisvõimaluste peale.

Vestlusel kooli esindajatega selgus täiendavalt, et õppekavade väljatöötamisel lähtutakse turu vajadustest ja koolitusel osalejate tagasisidest. Konkreetselt plaani, kindlaid kokkuleppeid või põhimõtteid, mille alusel õppekavasid luuakse või uuendatakse, asutusel välja töötatud ei ole.

Intervjuu käigus selgus, et õppekavad on loodud vajaduspõhiselt ning käsitletavad teemad tulenevad koolitajate enda isikliku kontakti tõttu valdkonnas töötavate ja sellega seotud inimestega, st erivajadustega lastega töötavatel inimestel ja lapsevanematel. Ehkki pikaajalist ja konkreetset plaani õppekavade arendamise osas ei ole, on asutuses siiski olemas selge ja praktilistel vajadustel põhinev nägemus uute õppekavade koostamise ja olemasolevate uuendamise kohta. Kuna koolitajad on kõik samal ajal ka A-Akadeemias tegutsevad terapeudid, saadakse sisend õppekavade loomiseks ja parenduseks sealt. Samuti hoiavad koolitajad end kursis maailma trendide ja praktikatega ning kui tekib vajadus teha muudatusi õppekavades, siis seda tehakse operatiivselt.

Vestlusel toodi ka välja, et sõltuvalt õppijate profiilist ja vajadusest on võimalik teha väiksemaid kohandusi ka koolituse kestel, st et õpet kohandatakse vastavalt osalejate ootustele ka olemasoleva

koolituse kestel või järgmise õppijate grupi jaoks. Näitena toodi välja, et ühel koolitusel tehti osalejate poolt ettepanek muuta autistliku lapse muidu üldise sisuga koolitus konkreetsemaks ning edaspidi tegigi koolitusasutus õppekavasse muudatuse, kus keskendutakse erinevatele vanusegruppidele - väikelapsed, koolinoored jne. Eraldi koolitus on loodud ka autismispektri häirega laste vanematele, kuna nemad vajavad õpetajatest erinevat infot - näiteks diagnoosi saamise protsess, dokumentatsiooni esitamine asjakohastele institutsioonidele jms. Kui koolitusel osalejatel tuli ettepanek, et võiks rohkem olla teavet agressiivse käitumise kohta, siis loodi ka vastav õppekava. Samas ollakse ettepanekute suhtes ka kriitilised ning iga väljapakutud teemat käsitlusele ei võeta, kui see õppekavasse koolitaja hinnangul ei sobi.

Tugevused

Asutusel on tänu paralleelselt osutatavale nõustamis- ja teraapiateenusele hea ülevaade valdkonna praktilistest vajadustest ja trendidest ning nendega arvestatakse oma koolituste väljatöötamisel. See teadmine võimaldab uuele infole ja sihtrühma vajadustele kiiresti ning paindlikult reageerida ning vajalikke uusi koolitusi välja töötada.

1.2 Õppekava erinevad osad moodustavad sidusa terviku. Õpiväljundid vastavad õppekava eesmärgile ja sisule ning on õppekavas planeeritud õppeaja ja meetoditega saavutatavad.

Suunised: Õpiväljundid kirjeldavad koolituse lõpuks omandatavaid teadmisi, oskusi ja hoiakuid ning nende saavutamist õppija poolt on võimalik kas koolituse käigus ja või selle lõpus hinnata. Kus asjakohane, vastavad õpiväljundid valdkonna kutsestandardi ja/või regulatsiooni nõuetele ([täienduskoolituse standard § 2 lg 2](#)).

Õppekava erinevad osad – pealkiri, eesmärk, õpiväljundid, õpingute alustamise tingimused (sh digiõppes osalemiseks vajalikud nõuded), õppesisu, õppemeetodid, hindamine, õppemaht – on omavahel kooskõlas ja moodustavad sidusa terviku ning võimaldavad koolituse sihtrühmal ettenähtud ajaga saavutada õpiväljundid.

ANALÜÜS

A-Akadeemia õppekavade “Lapse probleemne käitumine ja emotsioonid” ning “Autistlik laps peres” üldine eesmärk on toetada lastega tegelevaid täiskasvanute toimetulekut erivajadustega laste toetamisel.

Õppekava “Lapse probleemne käitumine ja probleemid” eesmärgis on öeldud: “Koolituse läbinud osaleja mõistab paremini lapse emotsioone ning nende tagamaid. Teab erinevaid meetodeid, kuidas lahendada rahumeelselt raskeid olukordi. Oskab märgata emotsiooni ja käitumise seoseid ning põhjuseid.” Komisjoni hinnangul on tegemist pigem tegemist õpiväljundite ümberjutustusega. Asutus peaks seda sõnastust korrigeerima nii, et tegemist oleks õppekava eesmärgi sõnastusega.

Õppekava sihtrühm on väga lai, sisaldades kõiki inimesi alates lapsevanematest kuni KOV ja haridusasutuste töötajateni. Komisjon mõnab, et koolituse teema puudutab kõiki asjaosalisi ning õppe sisu on piisavalt üldine, et vastata kõikidele sihtgrupis mainitud potentsiaalsete õppijate vajadustele.

Õppekavas on toodud ära 7 õpiväljundit, kuid need on sõnastatud pigem teemade ja märksõnadena (ÕV 3: “Lapse toetamine ja arendamine”; ÕV 6: “Viha ja agressiivsuse olemus, vajalikkus ning sotsiaalne

sobivus”) ning koolituse sisu kirjeldusena (ÕV 7: *“Juhtumite analüüsid, praktilised näited, kogemuslood”*) kui teadmiste ja oskustena. Väljundipõhise õpiväljundi sõnastamisel tuleb selgelt välja tuua, milline on koolituse tulemusel saadav, hinnatav ja mõõdetav teadmine või oskus. Seda isegi juhul kui õpiväljundite saavutatust ei ole plaanis hinnata. Reklaamtekstis on viidatud, et koolituse käigus pakutakse osalejatele ka võimalikke praktilisi lahendusi keerulistes situatsioonides toimimiseks, kuid õpiväljundites see ei kajastu. Vestlusel loetes koolitaja neist mõningad, nt visualiseerimise meetod (kuidas lapsele visualiseerida päevaplaani), struktuuri meetodid, kuidas iseenda “tassi täita”, enesejuhtimise teema all nt kuidas viha juhtida, rahunemise võtted jne.

Komisjoni hinnangul on mitmed praegused õpiväljundid tegelikult oma sisu poolest ka olulisel määral kattuvad ning need on mõistlik kas kokku liita (Nt ÕV 2: *“Mis on tunnete ja emotsioonide taga”* ning ÕV 4: *“Probleemne käitumine ja “valed tunded”, mis on selle taga ja kuidas neid korrigeerida”*) või siis täpsemalt lahti kirjutada, mille poolest need erinevad.

Õppe sisukirjeldusega lähevad õpiväljunditena toodud märksõnad ja teemad üldiselt kokku.

Komisjon viitab täienduskoolituse standardi § 2 lõikele 2, mis ütleb muuhulgas seda, et õpiväljundid tuleb sõnastada nii, et nende alusel on võimalik hinnata õppekava läbinu teadmisi ja oskusi. Kuna antud juhul see nii ei ole, siis on komisjon arvamisel, et selle õppekava õpiväljundid vajavad ülevaatamist ja analüüsimist ning need tuleb sõnastada väljundipõhiste õpiväljunditena.

Eneseanalüüsis on märgitud, et koolitaja kasutab erinevaid õppemeetodeid, nt individuaalne töö, paaritöö, grupitöö, kuid õppekavas õppemeetodeid märgitud ei ole.

Õppemahuks on 12 akadeemilist tundi auditoorset õpet, mis komisjoni hinnangul on piisav kirjeldatud sihtrühma jaoks.

Õppekava “Autistlik laps peres” eesmärgi all on kirjeldatud seda, mida koolitusel tehakse ja millest räägitakse, kuid eesmärki ennast ehk seda, milliste tulemusteni õppija peaks koolituse lõpuks jõudma, kirjas ei ole.

Lühikese koolituse kohta (18 ak.t auditoorset õpet) on õppekavas 14 õpiväljundit, mille saavutamiseni õppija peaks koolituse lõpuks jõudma. Mitmed neist sisaldavad ainult väga kitsast faktiteadmist (ÕV 1: *“Teab ametkondi, kuhu pöörduda kui diagnoosi saanud lapsele on vaja erinevaid dokumente asutuste jaoks”*), teised seevastu on sisult oluliselt mahukamad (ÕV 5: *“Oskab märgata autistlikku last ning parimal viisil toetada”* ja ÕV 8: *“Teab erinevaid meetodeid, kuidas kontakteeruda, suhelda, õpetada ja arendada autistlikku last”*). Õpiväljundid 5 ja 8 tegelikult ka oma sisult dubleerivad üksteist, mistõttu oleks komisjoni hinnangul mõistlik need hoopis üheks õpiväljundiks kokku liita. Samuti võiks omavahel kokku liita õpiväljundid 9: *„Teab, millised on pedagoogi, spetsialisti ning lapsevanema roll ja võimalused lapse toetamisel“* ja 10 *„Teab, kes on tugiisik ning mis on tema roll“*, mis mõlemad sisaldavad perest väljaspool olevate inimeste nagu pedagoogid, spetsialistid, tugiisikud, rolli. Õpiväljundis nr 9 toodud loetelust võiks omakorda välja võtta lapsevanema nimetuse, kuna koolituse eesmärki ja sisu silmas pidades ongi koolitus suunatud lapsevanematele. Õpiväljund number 14 *“On kuulnud erinevaid juhtumite analüüse, praktilisi näiteid ning kogemuslugusid“* ei kvalifitseeru õpiväljundiks, kuna ei sisalda ühtegi oskust ega teadmist. Tegemist on õppetöö kirjeldusega.

Komisjon on seisukohal, et antud õppekava õpiväljundid on vaja kindlasti üle vaadata - kattuvad õpiväljundid on soovitatav kokku kirjutada ning ühtlustada ka õpiväljundite sisu mahtu, kuna praegu on koos nii üksikut faktiteadmist sisaldavad kui mahukat sisuteadmist sisaldavad väljundid.

Õppe sisus peaks olema välja toodud olulisemad sisuteemad, kuid antud juhul on tegemist õppekava koostamise ajendiks oleva olukorra kirjeldamisega. Komisjon soovib ka selle osa üle vaadata ning piirduda ikkagi õppe tegeliku sisu kirjeldamisega.

Sihtgrupp on väga lai, ulatudes pereliikmetest kuni KOV ja haridusasutuste töötajateni - seega peaks õpe katma ära kõikide mainitud osapoolte vajadused. Samas on koolitus oma eesmärgi, sisu, õpiväljundite ja eesmärgi järgi suunatud eelkõige autismi teemadega kokkupuutuvatele peredele. teemasid, mida koolitus peaks sisaldama. Komisjoni jaoks on siin küsitav, kuidas suudetakse pakkuda kõikidele osalejatele nende vajadustest lähtuvat informatsiooni ning hinnata nende õpiväljundite saavutatust.

Õppemeetodiks õppekavas märgitud "veebikoolitus", mis ei ole tegelikult õppemeetod, vaid õppekeskkond.

Õppemahuks on 18 akadeemilist tundi auditoorset õpet, mis arvestades seda, et tegemist on puhtalt informatiivse koolitusega ja mitmed õpiväljundid tegelikult kattuvad, on komisjoni hinnangul piisav kirjeldatud sihtrühma jaoks.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) Nii õppekava "Lapse probleemne käitumine ja emotsioonid" kui ka "Autistlik laps peres" eesmärgi sõnastused on vaja üle vaadata ja korrigeerida. Mõlemas õppekavas on eesmärgi all praegu kirjas koolituse teemad ja õppetöö kirjeldus, aga mitte see, kuhu peaks koolituse lõpuks jõudma. Seetõttu soovitame mõlemas õppekavas eesmärgi sõnastuse üle vaadata ning korrigeerida, kasutades nt sõnastust "Koolituse tulemusel on õppijal olemas ülevaade ... / olemas teadmised .../ omandatud oskused ... vms".
- 2) Õppekava "Lapse probleemne käitumine ja emotsioonid" õpiväljundid ei ole kirjeldatud väljundipõhiselt (st hinnatavalt ja mõõdetavalt), vaid on jäänud teemade ja märksõnade tasemele. Õpiväljundid peavad lähtuma õppekava eesmärgist ja sisaldama koolituse läbinu uusi teadmisi, oskusi, hoiakuid. Seetõttu soovib komisjon õpiväljundid üle vaadata ning sõnastada need mõõtmist ja hindamist võimaldavate oskuste, hoiakute ja teadmistena. Kattuva sisuga ja üksteist dubleerivad õpiväljundid on soovitatav omavahel kokku liita. Samuti soovitame õpiväljunditesse sisse tuua koolitust tutvustavas tekstis mainitud praktilised oskused.
- 3) Õppekavas "Autistlik laps peres" on kokku 14 õpiväljundit, mis on oma sisu mahult väga erinevad (detailne faktiteadmised versus väga mahuka sisuga teemad). Mitmed selle õppekava õpiväljundid dubleerivad üksteist. Õpiväljund nr 14 ei kvalifitseeru õpiväljundiks, vaid on koolituse sisu kirjeldus. Soovitame ka selle õppekava õpiväljundid üle vaadata ka korrigeerida, sh koondada kokku omavahel samasisulised väljundid.
- 4) Õppekava "Autistlik laps peres" puudub õppesisu. Korrektne on, et õppesisu kirjeldus annaks potentsiaalsele õppijale ülevaate olulisematest teemadest, mida koolitusel käsitletakse. Seetõttu soovitame praeguse sisukirjelduse üle vaadata ja märkida sinna teemad, mida koolituse käigus puudutatakse.
- 5) Õppekavas „Autistlik laps peres“ on õppemeetodina märgitud "veebikoolitus", mis ei ole õppemeetod. Õppekavas „Lapse probleemne käitumine ja probleemid“ õppemeetodeid märgitud ei ole. Soovitame õppekavadesse märkida, milliseid õppemeetodeid koolitused tegelikult sisaldavad.

Arenguvõimalused

Ehkki vestluse põhjal selgus, et koolitajad suudavad sihtrühma ootustest tulenevalt õppekava "Autistlik laps peres" sisu jooksvalt õppe käigus auditooriumile sobivamaks kohendada, soovitab komisjon olemasoleva sihtrühma kirjelduse siiski üle vaadata ja kaaluda erinevatele sihtrühmadele samadel teemadel erinevate vaatenurkade ja/või õpiväljunditega koolitusi pakkuda.

KOONDHINNANG HINDAMISVALDKONNALE ÕPPEKAVA JA ÕPPEKAVAARENDUS

A-Akadeemia õppekavad "Autistlik laps peres" ja "Lapse probleemne käitumine" on komisjoni hinnangul üldiselt oma sisult aja- ja asjakohased ning tõenduspõhised. Konkreetselt plaani, kindlaid kokkuleppeid või põhimõtteid, mille alusel õppekavasid luuakse või uuendatakse, asutusel ei ole. Mõlemad koolitused on välja töötatud lähtuvalt praktilisest vajadusest ja erinevate sihtrühmade ootustest ning neid uuendatakse jooksvalt vastavalt sellele, millised on uued suunad ja trendid antud valdkonnas. Väga palju arvestatakse ka osalejate tagasisidet ja soove.

Mitmeid puudujärke esineb aga mõlema koolituse eesmärgi, õpiväljundite ja sisu kirjeldamise osas. Õppekavade pealkirjad väljendavad küll selgelt õppekavade sisu, aga koolituse eesmärgid vajavad mõlemas dokumendis ümbersõnastamist nii, et ei oleks tegemist koolituse kirjelduse või õpiväljundite ümberjutustamisega. Ka õppemeetod ei ole kummaski õppekavas korrektselt märgitud, sest „veebikoolitus“ ei ole õppemeetod. Õppemeetodiks saab olla kas loeng, praktiline õpe või mõni aktiivõppemeetod, nt arutelud, grupitööd jms. Õppekavas „Autistlik laps peres“ on puudu õppe sisu. Selle asemel on tegemist õppekava koostamise ajendiks oleva olukorra kirjeldusega.

Sihtrühma kirjeldused on mõlemal õppekaval sobivad, samuti on sobivad õppemahud.

Suurim probleem on mõlemal õppekaval õpiväljunditega. Õppekavas „Lapse probleemne käitumine ja probleemid“ need sisuliselt puuduvad, kuna on ära toodud vaid teemade ja märksõnadena, millest ei ole aru saada, mis on see konkreetne mõõdetav oskus või teadmine, mida õppija koolituse lõpuks saab. Puuduvad ka praktilisi oskusi kirjeldavad õpiväljundid, ehkki õppe eesmärgis on neid lubatud. Õppekavas „Autistlik laps peres“ on õpiväljundid kõll olemas, aga need on väga erineva sisumahuga ning paljud neist ka dubleerivad üksteist. Kõik õpiväljundid ei kirjelda ka õppe lõpuks saavutatavat tulemust, vaid õppetööd ennast.

Kuna mõlemas hinnatud õppekavas on olulisi, seadusest tulenevate nõuete täitmist ja õppe üldist kvaliteeti puudutavaid probleeme, siis hindab komisjon hindamisevaldkonna „Õppekava ja õppekavaarendus“ nõuded mitte täidetuks.

ÕPPEKAVA JA ÕPPEKAVAARENDUS:

Nõuded ei ole täidetud

II ÕPPIMINE JA ÕPETAMINE

2.1 Koolitaja suunab õppijaid õppimise eest vastutust võtma.

Suunised: *Õppijad on kaasatud õppeprotsessi kujundamisse. See tähendab, et õppeprotsessi alguses on õppijatega läbi arutatud, mis on õppekava eesmärk, õpiväljundid, kuidas toimub õppimine ja hindamine ning kuidas antakse tagasisidet. Koolituse alguses on kaardistatud, milliste ootustega on õppijad koolitusele tulnud ning nende ootustega arvestatakse.*

ANALÜÜS

Eneseanalüüsis on välja toodud, et koolitaja juhindub väärtuspõhistest suhetest, avatusest, aususest ja abivalmidusest.

Vestlusel selgitatakse, et iga koolituse alguses tutvustab koolitaja iseennast, koolituse sisu ja ülesehitust, lepib osalejatega kokku reeglid. Oluliseks peetakse konfidentsiaalsuse nõuet (paljud õppijad on tulnud koolitusele enda isiklikele probleemidele ja küsimustele abi ja vastuseid saama). Sellest informeeritakse osalejaid ning koolitaja jälgib kogu õppeprotsessi vältel selle nõude täitmist. Vajadusel piiratakse õppija poolset info jagamist, kui teema liialt isiklikuks läheb (inimeste, asutuste nimed jms).

Vestluses asutuse esindajatega selgus, et iga koolituse alguses selgitab koolitaja välja ja kaardistab õppima tulnute ootused koolitusele. Eeltöö tehakse juba siis, kui on teada, mis professioniga inimesed koolitusele on tulemas. See info saadakse koolitusele registreerimisel.

Koolitaja selgitas vestlusel, et õppetöö alguses räägitakse õppijatele üle see, millest koolitusel räägitakse. Näiteks, mis on autism, missugused teadmised koolituse jooksul õppijatele antakse jne. Koolitajad eeldavad siiski, et õppijad on tutvunud ka veebilehel oleva koolituse reklaamiga ning on teadlikud, mida nad koolitusele saama tulevad.

Õppurite ootustega arvestatakse ning neil on võimalik ka õppeprotsessi ajal muudatusettepanekuid teha. Õppijate erisoovidega arvestatakse võimaluse korral - teema võetakse koolitusel kavasse, kui enamuse selle vastu huvi tunneb, personaalseid küsimusi avalikult ei lahendata.

Tagasiside õppijate edasijõudmise kohta toimub koolitaja sõnul õppeprotsessi käigus kui tehakse teemapõhiseid kokkuvõtteid.

Koolitaja hinnangul osalevad koolitustel valdavalt väga motiveeritud õppijad, kellel on varasem isiklik kokkupuude teemaga ja kes on huvitatud oma teadmiste ja oskuste täiendamisest (näiteks lapsevanemad, õpetajad). Vahel on juhtunud, et õppija osaleb koolitusel tööandja suunamisel ning ta ise ei ole koolituse sisust huvitatud - sellised juhtumid on aga suured erandid ning juhul kui õppija ei läbi koolitust täies mahus, väljastatakse talle tõend, mitte tunnistus.

Vestluse käigus toodi välja, et õpimotivatsioonile ja õpiväljundite saavutamisele aitab kaasa asjaolu, et õppijatele ei jagata valmis koolitusmaterjale, vaid õppijad saavad ise õppeprotsessi käigus enda jaoks olulise info üles märkida ning koostavad seeläbi ise endale koolitusmaterjali (nt joonistavad päevaplaani), mida hiljem on mugav taaskasutada.

Vahel saadetakse mingid olulised materjalid ka osalejatele e-posti teel, kuid see on pigem harvaesinev praktika.

Tugevused

Koolitused annavad õppijatele võimaluse luua endale väljaspool koolitust praktiliselt kasutatavat materjali. Näiteks "Autistlik laps peres" koolituse käigus saab osaleja luua endale peresituatsioonis praktilise väärtusega vahendi (struktureeritud päevakava).

2.2 Koolitajad kasutavad õppekava elluviimisel asjakohaseid õppemeetodeid, mis toetavad õppijat õpiväljundite saavutamisel.

Suunised: Koolitaja lähtub koolituse läbiviimisel õppekavast ja toetab õppijat õppe protsessis. Kui koolitust viib läbi mitu koolitajat, on koolitajad koostöös läbi arutanud terve koolituse sisu ja tagavad, et koolitus moodustab õppija vaates terviku.

Õppemeetodid on asjakohased: nende valikul on arvestatud koolituse eesmärgi, õpiväljundite ja sihtrühmaga ning need toetavad õppijat õpiväljundite saavutamisel. Koolitaja kasutab õppekava eesmärkide saavutamiseks paindlikke ja vaheldusrikkaid ja õppijate eripärasid arvestavaid lähenemisviise, mis toetavad õppijate õppimist ning õpioskuste arengut.

ANALÜÜS

Asutuse eneseanalüüsist selgub, et autismikooli kõik koolitused on limiteeritud osalejate arvuga (kuni 22 osalejat). Veebivestlusel selgus, et sageli on grupid isegi väiksemad (ca 12 inimest). Enne igat koolitust on koolitajatele juba läbi registreerimisel saadud info teada, missugust osa sihtrühmast koolitusel enim osaleb (lapsevanemad, KOV töötajad, kogemusnõustajad vms) ning õppijad tutvustavad ennast ka kohe koolituse alguses. Sellest tulenevalt saab koolitaja piisava ülevaate osalejatest ning saab koolitusel sellest lähtuda. Näiteks kui enamik osalejaid on lapsevanemad, fokuseeritakse teemade käsitlemine rohkem neile vajalikuna, kui suurema osa on KOV töötajad, siis neile. Ülejäänud teemad võetakse siis läbi põgusamalt.

Eneseanalüüsi järgi on kõik Autismikooli koolitused praktilise ülesehitusega ning kõik osalejad kaasatakse paari- või grupitöösse, kus iga osaleja saab individuaalselt oma õpioskusi täiendada. Koolitajate sõnul on selline metoodika end igati õigustanud. Kõik osalejad saavad jooksvalt esitada küsimusi ning avaldada mõtteid.

Koolitaja lähtub koolituse läbiviimisel õppekavast ja toetab õppijat õppe protsessis. Õppemeetodid on asjakohased, arvestatakse koolituse eesmärgi, õpiväljundite ja sihtrühmaga. Koolitaja kasutab õppekava eesmärkide saavutamiseks aktiivõppemeetodeid. Koolitaja sõnul on just valitud õppemeetodid olnud edukad tagamaks õpiväljundite omandamist.

Intervjuu käigus selgus, et nõ konspekti koolituse sisu kohta koostab iga koolitaja endale ise, seda just eesmärgiga tagada osalejate koolitusel aktiivne osalemine. Vestlusel selgus, et näiteks koolituse "Autistlik laps peres" raames loob iga osaleja individuaalselt enda jaoks praktilise väärtusega tööriistu, nt päevaplaan. Koolitaja poolt ei jagata õppijatele valmis materjale.

2.3 Õppekavas on sätestatud lõpetamise tingimused ja väljastatavad lõpudokumendid. Õppija saab koolitajalt tagasisidet oskuste, teadmiste ja hoiakute omandamise kohta. Tunnistuse andmise korral hinnatakse kõikide õpiväljundite saavutamist.

Suunised: Lõpetamise tingimused on asjakohased ja lõpetamise dokumentide väljastamisel lähtutakse seaduse nõuetest ([täienduskoolituse standardi § 2 lõike 1 punktis 9 ja § 3 lõigetes 1 ja 2](#)). Kui koolituse lõpus antakse tunnistus, siis on alati hinnatud kõikide õpiväljundite saavutamist ja antud selle kohta õppijale tagasisidet. Hindamine on läbipaistev ja objektiivne ning toetab õpiväljundite saavutamist. Kui koolitus lõpeb tõendiga, siis annab koolitaja igale õppijale arengut toetavat tagasisidet oskuste, teadmiste ja hoiakute omandamise kohta. Hindamine ja tagasiside andmine toimub kas õppeprotsessi käigus või lõpus.

ANALÜÜS

Eneseanalüüsis on selle kriteeriumi täitmise selgitusena kirjas vaid järgmine info: “Koolitaja kasutab erinevaid õppemeetodeid: individuaalne töö, paaritöö, grupidöö. Peale igat sellist ülesannet palub koolitaja kõikidelt osalejatelt esitlust, mille põhjal koolitaja hindab, kas ülesandega tuldi toime, teeb vajalikud korrektuurid, et osaleja saaks õpitud parima tulemuse.”

Õpiväljundite saavutamise kohta on eneseanalüüsis õppekavade võrdlustabelis märgitud, et teema põhjalikuks käsitlemiseks on iga bloki käigus grupi- ja/või isiklikud tööd, mille üle arutletakse koos koolitajaga. Selle kohta, kuidas täpselt iga õpiväljundi saavutatust hinnatakse, eneseanalüüsis selgitus puudub. Vestluse käigus selgus, et tegemist ei ole mitte hindamisega, vaid hinnangu ja tagasiside andmisega õppeprotsessi käigus. Õppepäeva vältel jälgib koolitaja, kuidas õppijad teemadele reageerivad, kuidas päevaplaani joonistavad, kuidas lahenduskeskse meetodi juures arutelu osalevad ja milliseid meetodeid kasutavad, kui aktiivselt nad õppetöös osalevad ja kaasa töötavad. Koolitajad vaatlevad õppijaid ja annavad neile arutelude käigus tagasisidet läbivalt koolituse jooksul. Juhtumianalüüsi puhul vaadeldakse, milliseid lahenduskäike pakutakse jne. Koolitusasutuse esindajad lisasid vestlusel, et õppetöö käigus toimub ka osalejate endi poolt vastastikune tagasisidestamine ja suunamine, aga realselt mingit teadmiste ja/ või oskuste kontrolli koolitaja poolt ei toimu. Komisjoni hinnangul grupiarutelud erinevatel teemadel võivad olla küll õppeprotsessi osa, kuid siin on tegemist õppijate jälgimise ja toetava tagasisidestamisega, mitte aga õpiväljundite saavutamise hindamisega.

Mõlemas hinnatud õppekavas on kirjas, et õppe lõpetamiseks ning tunnistuse saamiseks peab osaleja osalema täies mahus kogu koolitusel. Õpiväljundite hindamise viisi kohta midagi märgitud ei ole. Tõendi väljastamise kohta info puudub.

Komisjon viitab siinkohal täienduskoolituse standardi § 3 lõike 2 kohaselt saab tunnistuse isikule väljastada ainult juhul, kui koolituse käigus hinnati õpiväljundite saavutatust ja isik saavutas kõik õppekava lõpetamiseks nõutud õpiväljundid. Muudel juhtudel (sama paragrahvi lõige 1) - *kui koolituse käigus ei hinnatud õpiväljundite saavutatust või kui isik ei saavutanud kõiki õppekava lõpetamiseks nõutud õpiväljundeid, tuleb õppijale väljastada tõend koolituse osalemise kohta.*

Seega ei ole ainult täies mahus osalemine koolituse lõpetamise tingimusena piisav selleks, et õppijatele väljastada tunnistus. Antud juhul tuleb õppijatele väljastada tõend või siis töötada välja konkreetne hindamismetoodika, mille põhjal õppijate koolitusel saadud teadmisi ja oskusi kontrollitakse.

Tõendite väljastamise kohta selgitasid koolitusasutuse esindajad, et neid väljastatakse haruharva. Näitena toodi inimene, kes tugiisiku koolituse käigus võttis osa ainult autismi teemat puudutavast

õppepäevast ning temale anti selle eest tõend. Aga kui inimene tuleb vabatahtlikult ja motiveeritult, siis ikkagi osaletakse tervel koolitusel ning eesmärgiks on saada tunnistus.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

Hindamisvestlusel, eneseanalüüsist ja õppekavadest ilmnas, et ei kummagi koolituse lõpus ega selle kestel toimu omandatud oskuste ja teadmiste kontrolli ehk hindamist. Koolitajad kinnitasid vestlusel ka ise, et hindamist kui sellist eraldi ei toimu. Õppekavades on kirjas, et koolituse läbimise eelduseks on täies mahus loengutes osalemine ning kui see tingimus on täidetud, siis väljastatakse õppijale tunnistus. Täienduskoolituse standardi § 3 lõike 2 kohaselt eeldab tunnistuse väljastamine aga ka õpiväljundite saavutatuse hindamist.

- Kui koolitusasutus on jätkuvalt seda meelt, et õpiväljundeid ei hinnata ning koolituse edukaks lõpetamiseks piisab ainult kohal käimisest ja osalemisest, siis tuleb õppekavas olev info koolituse lõpus väljastatava dokumendi osas viia vastavusse seadusega ning märkida, et õppijatele väljastatakse koolituse läbimisel tõend.
- Kui koolitusasutus soovib jätkuvalt väljastada õppijatele koolituse lõpus tunnistust, on vajalik õppekava korrigeerida ning töötada välja hindamismetoodika ja valida õpiväljundite saavutatuse hindamiseks sobiv(ad) hindamismeetid(id) ning neid ka koolituse käigus rakendada.

Arenguvõimalused

Kuna tegemist on mõlema koolituse puhul peamiselt informatiivsete koolitustega, siis soovitab komisjon kaaluda selliste koolituste puhul tunnistuse asemel tõendite väljastamist, kuna ei eelda õppijatel teadmiste kontrollimise kohustust.

2.4 Õppijatelt kogutakse tagasisidet õppimisele ja õpetamisele ning tulemusi analüüsitakse ja arvestatakse õppeprotsessi parendamisel.

Suunised: *Õppijaid innustatakse andma koolitajale tagasisidet õppimise ja õpetamise protsessi kohta. Tagasisidet kogutakse süsteemselt. Tagasiside küsimused kajastavad koolituse erinevaid aspekte, näiteks õppijate rahulolu õppesisu, meetodite, hindamise, õppe mahu ja koolitajaga. Tagasiside tulemusi analüüsitakse ja arvestatakse õppeprotsessi parendamisel.*

ANALÜÜS

Eneseanalüüsist (väljavõtte Kvaliteedi tagamise aluste dokumendi peatükist 5. "Täienduskoolituse kohta tagasiside kogumise kord") on välja toodud, et Autismikool palub täita peale igat koolitust tagasisidelehed ja teha parendusettepanekuid ning, et tagasisidet kogutakse süsteemselt. Tagasisidet võib anda nii kirjalikult kui ka elektroonsel kujul. Tagasiside on võimalik anda ka anonüümsena. Lisaks on märgitud, et tagasiside koolitustele on seni olnud väga positiivne. Näitena tagasiside arvestamise kohta on toodud, et saadud ettepanekutest lähtuvalt on enamus Autismikooli koolitusi viidud üle veebikeskkonda, et nendel saaksid osaleda õppijad üle Eesti.

Vestlusel asutuse esindajatega selgus lisaks, et koolitajad analüüsivad õppijatelt saadud tagasisidet iga koolituse lõpus. Tagasiside küsimise vorm varieerub koolituste lõikes. Koolitaja lähtub vormi valikul alati konkreetsest grupist, kasutades selleks erinevaid meetodeid. Koolitajal on olemas erinevad tagasiside ankeedid, millest üks näide esitati pärast veebivestlust komisjonile ka tutvumiseks. Mainitud küsitluses oli osalejatel palutud välja tuua üldine rahulolu koolitusega, kolm kõige olulisemat mõtet koolituselt ning ettepanekud koolituse korralduslikule poolele.

Vestlusel selgitas asutuse juht, et koolitajatel on valmisolek teha muudatusi koolituse käigus ka jooksvalt, lähtudes õppijate ootustest ja ettepanekutest. Näiteks on autismitaoline koolitus kohandatud erinevatele vanuseastmetele (väikelapsed, koolinoored), agressiivse käitumise teema tõstatumise korral koostati ka vastav koolituskava jms.

KOONDHINNANG HINDAMISVALDKONNALE ÕPPIMINE JA ÕPETAMINE

Koolitajad kaardistavad enne koolituse algust ja koolituse käigus õppijate eripärad ja vajadused ning arvestavad nendega. Näiteks kui grupis on valdav enamus lapsevanemaid, siis keskendutakse teemade käsitleluses rohkem sellistele, mis on vajalikud lapsevanematele. Kui valdav enamus on õpetajad, siis nendele. Teised teemad võetakse selle arvelt läbi pealiskaudsemalt, kuid koolituse käigus jälgitakse siiski õppekava ning ükski teema ei jää kajastamata.

Koolitajad kasutavad õppekava elluviimisel asjakohaseid õppemeetodeid, mis toetavad õppekavas seatud õpiväljundite saavutamist. Nad jälgivad koolituse käigus õppijate edenemist ning seda, kui aktiivselt õppija koolitusel osaleb, annavad jooksvat tagasisidet oskuste ja teadmiste omandamise kohta ning nõustavad ja toetavad, kus vaja.

Õppijatelt kogutakse regulaarset tagasisidet ja seda arvestatakse nii õppekavade arendamisel kui õppetöö korraldamisel.

Õppekavas on sätestatud lõpetamise tingimused (osaleda tuleb kogu koolitusel) ja öeldud on, et õppijatele väljastatakse koolituse lõpus tunnistus. Hindamismeetodeid õpiväljundite hindamiseks ei ole välja toodud ja vestlusel selgus, et hindamist tegelikult ei toimu. Vastavalt täienduskoolituse standardi § 3 lõikele 2 tohib õppijale tunnistuse väljastada vaid juhul kui õppe käigus või lõpus hinnatakse õppija õpiväljundite saavutatust. Tunnistuse väljastamiseks ei piisa vaid osalemisest.

Komisjon on teinud asutusele parendusettepaneku ja soovitusena viia õppe lõpetamise tingimused ja väljastatav lõpudokument vastavusse standardist tulenevate nõuetega.

Kuna asutus on mõlema koolituse puhul eksinud täienduskoolituse standardi § 2 lõikes 2 koolituse lõpetamise tingimusi ja väljastatavat dokumenti sätestavate nõuete vastu, ei saa komisjon hindamisvaldkonda „Õppimine ja õpetamine“ positiivselt läbituks arvestada. Seetõttu loetakse, et selle hindamisvaldkonna puhul nõuded ei ole täidetud.

ÕPPIMINE JA ÕPETAMINE:

Nõuded ei ole täidetud

III KOOLITAJAD

3.1 Koolitajatel on koolituste läbiviimiseks vajalik erialane kvalifikatsioon, õpi- ja/või töökogemus ja täiskasvanute koolitaja pädevus. Info koolitajate kompetentside kohta on kättesaadav koolitusasutuse veebilehel. Koolitaja arendab regulaarselt oma erialaseid ja täiskasvanute koolitaja pädevusi.

Suunised: Info kõigi koolitajate kompetentsust tõendava kvalifikatsiooni, õpi- ja/või töökogemuse kohta on kättesaadav koolitusasutuse veebilehel ([TäKS § 11 lõige 2](#)). Veebilehel on koolitajate kompetentside kirjelduses lisaks erialasele kvalifikatsioonile ja varasemale töökogemusele märgitud asjakohane erialane ja täiskasvanute koolitamise alane enesetäiendamine. Koolitusasutus on määratlenud nõuded koolitajatele (sh praktikajuhendajatele) ning neid rakendatakse koolitajate (sh praktikajuhendajate valikul). Asutusel on olemas praktika läbiviimise põhimõtted. Koolitaja analüüsib oma tegevust, võttes mh arvesse õppijate tagasisidet, ning hoiab end kursis uuemate suundadega nii eriala- kui täiskasvanukoolituse valdkonnas.

ANALÜÜS

Asutuse veebilehel on iga koolitaja kohta olemas tutvustus ja peamiste kompetentside kirjeldused, kuid need on väga eripalgelised. Kirjeldustest on näha, et inimeste teadmised ja kogemused on asjakohased ja piisavad, kuid soovitame siiski neid kirjeldusi ühtlustada. Praegusel kujul ei ole tegelikult tulevasel õppijal võimalik teada saada, milline on koolitajate hariduslik taust või täiskasvanute koolitamise oskused. Kirjelduste põhjal on aru saada, et kõik nad on oma ala eksperdid ja praktikud. Tutvustavatest tekstidest on võimalik välja lugeda, milline on kellegi isiklik kogemus ja kokkupuude valdkonnaga, millised on tema vaated elule või milliseid tööülesandeid ta asutuses täidab, kuid üldmuljena on pilt ebaühtlane ja kirju.

Eneseanalüüsis (väljavõtte asutuse Kvaliteedi tagamise aluste punktist 4.1) on mainitud, et koolitajad peavad omama kõrgemat erialast pedagoogilist haridust või olema aktiivselt tegutsenud õpetatavas valdkonnas ning omama vastava sisulist kogemust, mida nad on võimelised tõendama. See nõue on komisjoni hinnangul koolitajate taustainfot vaadates täidetud.

Kummaski õppekavas koolitaja kvalifikatsiooni kirjelduse koha midagi öeldud ei ole. Komisjon juhib siinkohal tähelepanu, et täienduskoolituse standardi § 2 lõike 1 punkti 10 kohaselt peab õppekavas ühe kohustusliku komponendina leiduma ka koolitust läbi viiva koolitaja kvalifikatsiooni, õpi- või töökogemuse kirjeldus. Komisjon soovib selle info õppekavadesse kindlasti lisada.

Sellest, et koolitaja tutvustuse võib leida koolituse sisu reklaamivast tekstist, ei piisa. Antud juhul on see "Lapse probleemne käitumine ja emotsioonid" tekstis küll olemas, aga "Autistlik laps peres" reklaamtekstis ei olnud seda ka.

Eneseanalüüsis on veel kirjas, et asutus pakub oma koolitajatele võimalust osaleda kõikidel Autismikooli poolt korraldatavatel koolitustel. Lisaks toetatakse kokkuleppel ka Autismikooli välistel koolitustel osalemist. Igakuiselt toimuvad Autismikooli sisesed supervisioonid, kus koolitajad saavad jagada ning arutada tekkinud küsimusi või saada toetust teistelt koolitajatelt. Seda kinnitasid asutuse esindajad ka vestlusel.

Koolitajate täiskasvanute koolitamise alaste pädevuste kohta selgitas asutuse põhikoolitaja, et on need oskused omandanud magistrantuuri õpingute vältel (sotsiaalpedagoogika-lastekaitse eriala) ja hiljem erinevatel täienduskoolitustel (Morgan, PREP) ka täiendust saanud.

Vestluses selgitasid koolitusasutuse esindajad, et koolitajad analüüsivad oma tegevusi ning hoiavad end kursis uuemate suundadega nii eriala- kui täiskasvanukoolituse valdkonnas. Koolitajatena kaasatakse eelkõige sama asutuse eksperte-terapeute, kes on vastavate teemadega igapäevaselt seotud, samuti on kaasatud koostööd tegevaid peresid ja tugiisikuid. Koolitajad on kursis uuemate trendide ja parimate praktikatega ning nad on pädevad ja paindlikud oma koolitusi uuendama. Vajadust uute koolitajate järele asutus hetkel ei näe.

Parendusvaldkonnad ja soovitusel

Mõlemas hinnatud õppekavas puudub koolitust läbi viiva koolitaja kvalifikatsiooni, õpi- või töökogemuse kirjeldus. Täienduskoolituse standardi § 2 lõike 1 punkti 10 kohaselt peab õppekavas ühe kohustusliku komponendina leiduma ka koolitaja kvalifikatsioonikirjeldus. Soovitame selle info õppekavadesse kindlasti lisada.

Arenguvõimalused

Soovitame ühtlustada asutuse veebilehel jaotise „Meie inimesed” all oleva info selliselt, et kõikide koolitajate kohta oleks lisaks praegusele tutvustusele võimalik leida vähemalt ühesuguses mahus infot ka nende haridusliku tausta kohta.

KOONDHINNANG HINDAMISVALDKONNALE KOOLITAJAD

Koolitusasutuse veebilehel on olemas tutvustavad tekstid koolitajate kvalifikatsiooni ja tausta kohta, kuid tutvustused on oma sisult ja mahult erinevad. Koolitajad oma ala eksperdid, kes on samas praktikud. Koolitajad tegelevad enesearendamisega, hoiavad end kursis mujal maailmas kasutusel olevate uute suundadega erivajadustega laste toetamise meetodikate osas ja rakendavad neid ka oma koolitustel.

Tutvustavad tekstid on aga oma sisult ebaühtlased (mõne koolitaja kohta põhjalik, teiste kohta ainult neid kui inimesi kirjeldav) ja õppekavades puudub nõuetekohane informatsioon koolitajate kohta. Kuna viimase näol on tegemist seadusest tuleneva nõude mittetäitmisega, siis on komisjoni hinnangul nõuded täidetud põhiosas.

KOOLITAJAD:

Nõuded on täidetud põhiosas

IV RESSURSID

4.1 Füüsiline ja/või digiõppe keskkond on asjakohane ja toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel.

Suunised: Füüsiline keskkond vastab tervisekaitse, töötervishoiu ja tööohutuse nõuetele ja on õppijatele ohutu. Koolituse kirjelduse juures on olemas info ruumide ligipääsetavuse osas. Veebikeskkonnas läbiviidava õppe puhul arvestatakse õppija vajadustega. Õppija toetamiseks õpiväljundite saavutamisel

on kavandatud aja- ja asjakohased digitehnoloogilised lahendused, sh vajadusel e-õppe keskkond. Koolituse kirjelduses on nimetatud, milliseid tehnoloogilisi vahendeid õppijal on vaja, et veebiõppes osaleda.

ANALÜÜS

Koolitused “Autistlik laps peres” ja “Lapse probleemne käitumine ja emotsioonid” toimuvad veebikoolitustena nagu ka mitmed teised asutuse pakutavad koolitused, kuid eneseanalüüsist selgub, et kool omab ka kaasäegseid õpperuume. Ruumidele on ligipääs ka erivajadustega inimestel. Koolitusruumis on olemas vihikud ja kirjutusvahendid, et koolitusel osaleja saaks koostada endale ise töövihiku. Muid õppematerjale koolitustel osalejatele ei jagata.

Üle veebi koolitusel osalejatel peab endal olemas olema mikrofoni ja kaameraga ning internetiühendusega arvuti, kool selles osas tuge ei paku. Kui õppijal ei ole eelmainitud tingimusi, ta koolitusel osaleda ei saa. Nõuded tehniliste tingimuste kohta antakse osalejale teada kursusele registreerudes. Komisjon soovib siinkohal märkida see tingimus ka õppekavasse õpingute alustamise tingimuste juurde või siis koolituse reklaamteksti, et need, kes koolitusele registreerida soovivad, sellest juba eelnevalt teadlikud oleksid. Koolituste läbiviimiseks kasutab A-Autismikool Google Meet keskkonda. Vestlusel asutusega põhjendati keskkonna valikut sellega, et koolitajatel on sellega varasemalt head kogemused olnud.

Lisaks koolitajale on osaleb veebikoolitusel alati ka asutuse poolt administraator, kes jälgib, et koolituse ajal veebikeskkonnas kõik sujuks ja koolitaja saaks keskenduda koolitamisele. Administraatoriks on tavaliselt kas asutuse assistent või koolituste projektijuht. Tema teeb koolitusel osalemise lingi ja saadab osalejatele laiali ka vajalikud meeldetuletused. Vestlusel selgus, et vajadusel aitab administraator koolitusel osalejaid tehniliste probleemide korral ka telefoni teel. Kõik osalejad saavad administraatori telefoni numbril.

Vestlusel selgus ka, et koolitusel osaleja saab alati enne koolitust e-mailile meeldetuletuse koolituse sisu kohta ja lingi koolitusel osalemiseks. A-Autismikooli veebikoolitustel saavad probleemideta osaleda liikumispuudega õppijad.

Hübriidkoolitusi (üheskoos nii veebi vahendusel kui kohapeal õppijad) asutus ei korralda, põhjendades seda sellega, et siis ei saa koolitaja vajalikul määral kõikidele õppijatele keskenduda.

Kontaktõppe jaoks on asutusel olemas kaasäegse tehnikaga varustatud õppeklass. Koolitused toimuvad samades ruumides kus asutus pakub ka nõustamis- ja teraapiateenust, mistõttu on tagatud ka ligipääs erivajadustega inimestele, on võimalik osaleda ratastooliga. Koolitusel on osalenud ka isiklikku viipekeele tõlki kasutanud õppija. Igal õppijal on võimalik paluda abi ka koolitajalt, et leida endale vajalik abistaja, kuid abistaja teenuse eest tasub siis õppija ise.

Arenguvõimalus:

Õpingute alustamise tingimusena võiks olla kas asutuse veebilehel, koolitust tutvustavas reklaamtekstis või konkreetses õppekavas välja toodud nõuded tehnilistele vahenditele, mida koolitusel osaleja vajab: internetiühendus, arvuti, mikrofoni ja kaamera.

KOONDHINNANG HINDAMISVALDKONNALE RESSURSID

Asutus pakub koolitusi peamiselt veebis, kasutades selleks Google Meet keskkonda. See võimaldab koolitusel osaleda ka inimestel, kellel muidu koolitusele kohale tulemine erinevatel põhjustel raskendatud on. Kontaktkoolituste jaoks on koolitusasutusel vajalikud ruumid olemas. Need asuvad samas hoones kus asutus ka muidu tegutseb ning teraapia- ja nõustamisteenust pakub. Ruumid vastavad tervisekaitse nõuetele ja nendes on olemas õppimiseks vajalikud vahendid. Ligipääsetavus on tagatud ka erivajadustega, nt ratastoolis õppijatele. Koolitajatel on olemas kogemus ka õppijaga, kes kasutas koolituse jooksul isiklikku viipekeele tõlki. Igal õppijal on võimalik paluda abi viipekeele tõlgi leidmisel ka koolitajalt, kuna too on Kuulmispuudega Inimeste Koja liige, aga tõlgi teenuse eest tasub siis õppija ise.

Eraldi õppematerjale õppijatele ei jagata, igaüks koostab endale ise konspekti. Õppeklassis on olemas märkmepaber ja pliiatsid juhaks kui õppijal endal kaasas ei ole.

Veebikoolitustel osaleb alati asutuse poolt ka administraator, kes jälgib, et kõik sujuks tehniliselt hästi. Administraatoriks on asutuse enda töötaja, tavaliselt assistent või projektijuht. Tema pakub vajadusel tehnilist tuge ka õppijatele.

Eelnevast lähtudes leiab komisjon, et hindamisvaldkonna "Ressursid" nõuded on täidetud.

RESSURSID:

Nõuded on täidetud